

בראשית - Bereshit

(1 Mos 1:1-6:8)

1:1 - I begynnelsen skapade Gud himmel och jord.

Bakom ”I begynnelsen” finns det hebreiska ordet *bereshit* (בראשית), vilket är en sammansättning av prepositionen *be* (ב) och substantivet *reshit* (ראשית). Men *be* har inte bara betydelsen ”i” utan även ”på grund av”. Versen kan därför översättas: ”På grund av reshit skapade Gud himmel och jord.” Men vad är reshit? Enligt judisk tolkningstradition är två saker reshit; Guds Torah och Israels folk.

HERREN hade mig (Visheten) vid begynnelsen [reshit] av sin väg, före sina gärningar i urtiden.
(Ords 8:22)

Israel var heligt för HERREN, den första [reshit] frukten av hans skörd. Alla som äter av den drar på sig skuld, olycka drabbar dem, säger HERREN. (Jer 2:3)

Visheten är synonymt med Guds Torah. Att tala om Torah är att tala om Visheten, och vise versa. 1 Mos 1:1 kan därför översättas på följande sätt: ”På grund av Torah och Israel skapade Gud himmel och jord.” Men det finns ytterligare en sak som är reshit och det är förstlingskärven i 3 Mos 23:10.

Säg till Israels barn: När ni kommer in i det land som jag ger er och ni bärgar in dess skörd, ska ni ta den kärve som är det första [reshit] av er skörd och bära den till prästen.

En av de bibliska högtiderna på våren heter Förstlingskärvens högtid (hebr. *Bikkurim*) och det var den dag prästen gick in i Templet och viftade med kärven från den första kornskörden. Det var också den dag Israels barn gick genom Sävhavet (efter uttåget ur Egypten), en händelse som förebildar dopet där människan symboliskt går från död till liv (Rom 6:3-4).

Förstlingskärvens högtid var även den dag Messias (Jesus) uppstod från de döda, och som sådan utgör han en profetisk uppfyllelse av förstlingskärven. Han är den första människan som uppstått från de döda av det nya människosläktet (1 Kor 15:20-23). Man kan därför översätta 1 Mos 1:1 på följande sätt: ”På grund av Messias skapade Gud himmel och jord.” Och detta stämmer med judarnas Talmud:

Rab said: The world was created only on David's account. Samuel said: On Moses account; R. Johanan said: For the sake of the Messiah. What is his [the Messiah's] name? — The School of R. Shila said: His name is Shiloh, for it is written, until Shiloh come ...¹

Messias och hans uppståndelse från de döda finns därmed förutsagd redan i första ordet (bereshit) i den hebreiska Bibeln. Det innebär att Guds plan med Messias som vårt försoningsoffer fanns långt innan synden kom in i världen. Vilken ofattbar planering från Guds sida!

1:2 - Jorden var öde och tom, och mörker var över djupet. Och Guds Ande svävade över vattnet.

Enligt rabbinerna är Guds Ande den Ande som är ämnad för Messias.

The spirit of God hovered: this alludes to the spirit of Messiah, as you read, And the spirit of the Lord shall rest upon him (Isa. XI, 2).²

1:3 - Gud sade: ”Varde ljus!” Och det blev ljus.

¹ Talmud, Sanhedrin, 98b.

² Bereishit Rabbah 2:4.

<https://archive.org/details/RabbaGenesis/page/n63/mode/2up?q=Messiah>

Under första skapelsedagen talade (inte skapade) Gud fram ljuset. Men logiskt sett kan detta ljus inte handla om solen eller någon annan stjärna eftersom dessa skapades dag fyra. Så vad är detta ljus? Enligt judisk tolkning är det Messias ljus.

The Torah tells us, *God said, "Let there be light,"* to reveal that God will ultimately illuminate Israel with the light of the Mashiach, of whom it is written, קוֹמִי אוֹרִי כִּי בָא אוֹרֶךְ - *Arise, shine forth, for your light has come* (Yeshayahu 60:1) - the light being, of course, the Mashiach.³

Det var detta ljus Johannes döparen fick kallelsen att vittna om (Joh 1:6-8), och det var därför Jesus sade "jag är världens ljus. Den som följer mig ska inte vandra i mörkret utan ha livets ljus" (Joh 8:12). Ja, det ljus fäderna hade väntat på i århundraden hade äntligen fått en kropp och vandrade bland dem.

³ The Weekly Midrash, s. 18.